

Indult ÉBTSBÖL Szeredán. 28. Féb. 1787.

A F. Császári és Királyi Birodalomból.

Ugyelmes szemeivel mindenüve ellátó F. Monárk-
 ŐŒ hánk azt méltóztaték a' napokban rendelni:
 hogy az ollyatén házasúlandó személlyek, kik az
 atyafiság engedelmét keresik, a' világi Torvény szé-
 ken a' magok atyafiságok' Törsökét megbizonyítván,
 ha mind a' ketten Protestánsok, ezen már megbizo-
 nyított Törsök' leírását vigyék a' magok Papiszékekre
 és ott végeztesse, ha vallyon azon Vallásnak tör-
 vénye szerént, azon gráditsfogán az atyafiságnak
 öszve-kelhetneké, vagy nem? és e' léfzen ezután a'
 Dispensációban mindenütt a' sinórmérték. Budán 2. Jan.
 1787. — Noha a' múlt 1786 esztendőben, Jan. 12.
 napján költ Felséges rendelések szerént a' Körmötzi
 Aranynek folyása tsak ezen jelen való esztendőnek
 végéig hagyatott vala meg; mindazonáltal, hogy

a' Közönség attól annál könnyebben megmenekedhes-
sék, edgy, a' múlt hónapnak 18-dikán költ F. Ud-
vari rendelése által kegyelmesen meg-engedte ő Fel-
fége; hogy a' nevezett Kormötzi-arany minden Tar-
tományaiban még két esztendokig u. m. az 1790
esztendőben I. Januáriusig, mint eddig, 4. f. 30 kr
ban folyó aranynak maradván, mind különös, mind
közönséges fizetésben elvérellenek. Ezen időnek el-
folyása után pedig egészízen eltörölketik, és csak
olvasztani való aranynak marad.

Edgy felféges Ts. és Királyi rendéles által
mindeneknek tudtára adattaték, hogy az Auszriai
Országokból, idegen Országokra ki vinni, és idegen
Országokból az Auszriai Birodalomba szabad bé-hoz-
ni az arany és ezüst pénzeket; de ugy, hogy a' har-
mintzadokon, pénztverő és olvasztó házaknál kiki-
tartozzék megmutatni, mert kulomben az egészísz
Summától megfosztatik. Lintz 30. Jan. 1787.

Hogy Magyar Országának Vármegyéiben mind
a' törvényes és igazgatás alatt lévő dolgoknak tö-
kéletes rend és folyamat tartassék; mind a'
Törvényt és jó rendet Kiszolgáltatók az ő számok-
ról, tiszttyeikről és hivataloknak terhéhez mérfék-
lett fizetésekről bizonyosok lehessenek; ezen kegyel-
mes Rendelését méltoztaték ő Felfége közönségeslé-
tétetni: 1.) *Az ügyek és bajok folytatásának mód
járól.* 1.) *A' törvényes dolgokban jónak találta ő
Felfége különös Itélő székeket állítani; a' mellyeken
fordulnak-meg minden törvény és ítélet alá eső dol-
gok; ugy hogy, a' Vármegyeyi Tiszteteknek tsupán
csak a' Politikumok maradnak a' folytatásra.* 2.) *Az
Urbáriumi dolgokban azokhoz a' rendelésekhez kell
támaszkodni, a' mellyek e' részben már ki-jöttek,
mind addig, mig ujjabbak tétetnek közönségeslé.*

3) A' Nemességet néző Kornyülállásokban ezt a' rendet kell tartani. Az ezen tzikkelyben elő adódó dólgoakat a' Vicé - Ispány , az Al - Vicé - Ispány és Notarius edgyütt fogják igazítani , azon Regulák szerént , a' mellyek az itt elő forduló történetekről szóllanak. De minthogy gyakorta történik , hogy némelly paraszt vérből származtak magoknak nemesi just tulajdonitván , az adófizetést nyakokról le - kívánnyák rázni; erre nézve a' *Magistrualis Fiskus* - nak fő kotelessége lészzen az ilyeneket az ő Nemes ségeknek meg - mutatására kényszeríteni ; ugy mindazonáltal a.) Hogy előbb kéttfégét a' Vice - Ispánynak megjelentse, és ha az méltóknak találja a' *Fiskus* - nak okait , úgy adjon néki hatalmat azonkéttféges Nemes ember Nemes sége meg bizonyításának kívánására. b) Ha biztatty a magát az ilyen Nemes , hogy bizonyos Levelekből Nemes ségét meg - mutathattya , minden ide tartozó Leveleit , azoknak kétszer leirt Laistromával edgyütt adja - bé a' Vicé - Ispánynak , a' ki minekutánna minden darab levelet a' Laistrom szerént rendbe szedett , edgyik Laistromnak nevét alá irván , a' beadónak vizsiza adja , a' Leveleket pedig a' *Fiskus* - nak által - adja. Ez rövideden írásba tegye - fel a' maga okait , a' mellyekből ki tessék , hogy Nemes e' az ember vagy nem ? és a' Vicé - Ispánynak adja által , a' ki ezt az ő itélé tével edgyütt rövideden a' F. K. H. Tanátsnak a' további meg - vizsgálásra fel - küldi. Ezekből következik , hogy ezután a' Nemességet néző dólgoak nem *Processus* módra mennek ; hanem tsak mint egyéb politikumok. (a' többit máskor.)

A' F. Monárkha parantsolatjára a' legfőbb és tanultabb Insinérek által készittetik egész Magyar Országnek közönféges Mappája , (ábrázaló táblájá.)
— Gömör - Vármegye harmadfél ezer hordó Lisztet vitt

vitt Lengyel országba, noha több Vármegyékis szün-
 telen ennek hordásában foglalatoskodnak. Hogy
 Lengyelországban a' szükség a' kenyérnek háját vé-
 konyon hámoztafla a' lakosokkal, a' tsalhatatlan; de a'
 már ide takarított liszt több, mint a' szükség; azon-
 ban nálunk az a' hire, hogy zabot is ugyan annyit
 fognánk oda vinni. A' Hadi nyereg alá való tsikó-
 kat itten körül belől keményen veszik; a' minthogy
 tsak ezen Vármegyében 180 választának-ki a' napok-
 ban. A' Búzának itten köble 8. márvás, a' zabnak
 12. garas. A' bor és szalonna legdrágább. A' bor-
 nak akója 9. n. for. a' szalonnának 10. kr. fontja. —
 A' Hegyallyárólis ez iratik. „ Itt az egész Hegy-
 allyán azoknak a' hitvány ideji és tavallyi savanyó
 boroknak olly jó árrok vagyon, hogy 6. arannyonis
 elkél hordaja (edgy Göntzi hordó 2 1/2 akó.) Ugy
 elfogytak a' jó borok; hogy az ő Felsége Tokai
 pintzében is közönséges ideji boron kívül semmi
 sints. Tsináltanak ugyan a' Tisztek vagy 16 átalag
 aszfűszőlő bort az idénis; de azok sem Bétsbe va-
 lók. Mindenek borkereskedökké lettenek; és ré-
 gen emlékezik a' Hegyallya annyi bort vevő Lengyel-
 re, mint most; mert miolta a' nagy fárok megkez-
 dettenek fagyni, éjjel nappal hordják. — Erdélyből
 Kolosvárról irják. — A' télnek Januárius kezdeté-
 től fogva, bomlás nélkül edgyformán tartó kemény-
 fége jó reményféggel biztattya azokat a' Gazdákat,
 kik az őszi vetéssel és a' szőlő fedéssel elnem késte-
 nek vala. Ezen esztendő sem lészzen aratásig bővebb
 a' múltnál; a' honnan kegyes Monárkhának elő-
 relátó böltfessége és jóbbágyihoz való szeretete itt is
 igyekeztvén a' szükségét megelőzni, olly kegyelmes
 rendelést tett, hogy mintedgy 20000 forintokat szállítsa-
 nak ide Szebenből az ő Felsége Kintstárjából, hogy ezen

Kolozsvári Kerületben lévő 4 Vármegye, u. m. Kolos, Torda, Belső és Közép-szolnak' Titztviselői előre gabonát gyűjtsenekb; melyszerént a' szegénység a' szükség' idején azon az árron vehessen, a' mint most béfzedik. A' Forró-nyavallya itten körül belől annyira uralkodik, hogy tsak Bethlen-Szent-Miklósön, hol ama nagy érdemü Doktor Zágoni Ur, máfokat gyógyitván, meghala; tsak az edgy, G. Bethlen Gergely Ur ö Nagyfága Udvarában 17 betegek valának. Ama nagy hirü Doktor Pataki Sámuel Ur éjjel nappal a' betegek' nyofzollyája körül. — Az Erdélyi tudos afzszonyfágok közzül edgyiknek, u. m. B. Vesselényi Anna afzszony ö Nagyfágának (már mint özvegyének) nagy szomorúfágára, ezen hónapnak elején, meghala Gróf Bethlen Lajos Ur ö Nagyfága, életének leg szebb idejében.

Kolozvár 18. Feb. — Már edgy darab időtől fogva Városunkban és körülbelöl számos egéfek valának, nevezetesen ezen Bakhus innepeiben a' borkortsoját készitő pánkot sütő lángók ottan ottan kiütötték a' Kéményen magokat, a' honnan a' több gyuladáfok között Sub. Vie Ispány M* L* Urnak istálója meggyuladván, minden Lovai és Bivaljai még Hushagyó-keed előtt elevenen sülének meg. — Az efféle veszedelmes történeteknek eltávoztatáfára, az idevaló F. K. Kommissárius Ur ö Excellentiája tűzoltó szerfzámokat készitetett városunkban, mellyek a' próba utánis igen helyeseknek találtattak. Az a' hire, hogy Tavaszszal edgy nihány szökő-kutokatis épitetnek azefféle veszedelmes tüzeknek könnyebb módal lehető ellentállásokra. — Nem régiben vettük az ö Jobbágyit minden személyválogatásnélkül szerető Monárkhánknek azon kegyelmes rendeléfét; melyben a' parantsaltatik, hogy az Unitáriusok (kik Hazán-

zánkban feles számmal vagynak) a' több Hivatalok-
rais alkalmaztassanak, ha azokra alkalmatosoknak ta-
láltatnak. Ha ugy tartozunk szollani: hogy szavaink
az értelemmel és valósággal megedgyezzenek, kéntele-
nek vagyunk megvallani, hogy ezen vallásban elei-
től fogva fok nagyra születt derék Hazafiak vólta-
nak, kik a' Prókátorfágon fellyül semmi nagyobb Hi-
vatalra, vallások miatt nem léphettek.

Bétsben. A' F. Ts. és Királyi Titkos Leve-
lestárnak Registrátora *Kláng*, bizonyos leveleket má-
foknak titkon kiadván, midőn ez edgy nálla hűsége-
febb Jobbágy által feladattatott vólna, ezen hónap-
nak 7-dikén estvefelé vészzen edgy tzedulát, melyben
a' vala írva: hogy azokat az iráfokat vinné vissza.
Hitefzegett tselekedetének napfényre került vóltántsak
elbámulván, mond a' Tzedulát vitt Követnek, hogy vá-
rokozna; ezzél bémegy edgy óldal Kamarába's ezt írja
a' Monárkhának: „En látom, hogy elárultattam, engemet
más tántoritottle hívségem lábáról, és hogy Felféged's
hivatalomhoz hittel köttetett hívségem megszegtem lé-
gyen, megesmérem; melyrenézve kezemközt lévő életem-
nek magam kívánok véget vetni.“ Bépetsétli a' levelet, 's
ugymeglové magát, hogy a' kenyér-örlő-tsontokat imin-
nen ammonnan szedtékfel a' szobában. — Az ő urak-
nak parantsolatja ellen tudva hibázott, és így a' Kri-
stus Torvénye szerént kettős büntetésre méltó hitet-
len szolgáknak tsak nevekettis bajos vólna ide iktat-
ni. Ezek kozzul edgy, u. m. *Kroppenberger* minekután-
na a' múlt héten, a' bunosök, az Igazság Istenasz-
szony képével szembelevő, szégyen kövén három
nap edgymásután a' maga óráit kiálván, a' *Politzáj*
Cassából minden recognitió adásnélkül 50-ent kapott
vólna, mármost utszát seper és 10 esztendőig hajó-
huzni vitetetik. E' tsak 270 ezer forintokig lopta meg

F. Urunk^o Kintstárját, és midőn elfogatott, 3 forintot találtak nála. Nem jó, ha ily gonosz szurkos körmű Kalmár' — Kezére bizatik a' Tsászári Kintstár. — A' Bétsi *Orsolya* szüzei minden óráu vádják a' magok eltoröltetéseknek óráját. — Ugy foly a' hire, hogy ennekutánna tfak azok fognak Káptalan Urakká lenni, kik már az Úr szöllőjében legalábbis 10 esztendok alatt fok hideget és meleget állottakki, és ezen hivatal nyugodalmúl fogadatni, az azt megérdemlett öreg Lelkiatyáknak.

A' F. Tászar Kersonésusi utjáról valamig meg nem indul, edgy szót sem irunk többet — elégaz, hogy az Ofellégét követő Fohadivezér G. *Kinszki* Ur 17 - dikben már ide érkezett. — A' F. Ts. és K. Tábormál lévő Fölstráfamester *Poniatovszki*, a' Lengyel Királynak Unokája, engedelmet nyervén Ofelségétől a' Kersonésusi utra, már elindúlt. — A' F. Ts. és K. Udvar körül olly ujittások esnek, melyek nagy vendégekkel biztattyák Bétset. Az udvari Bálház (Redút) festetik és arannyoztatik, melynek kitsinosítására 10 ezer forintok rendeltettek. —

Edgy Prágai Pixistsináló olly mesterségnek találtael az erit a' napokban, melyszerént olly szép fényes Dámáknak és Férfiaknak való Kalapokat készit, mellyeknek sem az eslo, sem a' por nem árthat, azonban a' mostan módiban lévő 3 arannyos szalmakalapoknális könnyebb. Ezen Kalapokat ha Párisban találták vólnafel, és 12 arannyon adnának edgyet belolle; nó! megfésnek így a' szalmakalapnak; már a' jövő nyáron ugy módiba jone, hogy a' szalmakalapokat isinálók kenyérnélkül maradnának; de mint-hogy tsak itt a' szomszédban Prágában, és nem a' módi nemzet piatfzán Párisban találtatott fel, tsak alig hiszszük, hogy lábra kaphasson, ha tsak valamely

nagy Dáma nem találja legelébbis fejére tenni; mert ezen az úton a' Görög dinyehaj-fapkais könnyen módiba tsufzhat, ugy fzereti már ma a' módi világ máfok kaptáára dolgozni. Bártsak azt találnáfel valaki, hogy a' pirosfesték eleven kordovánt nefogna, és az ösztövérfég Kantzanyerge a' szép termeteket elne prédálná.

Az el-múlt hónapnak 15-dikén tartaték a' Berlini Akadémia' fundáltatásának és a' nagy *Fridrik'* hozzá való fok jótéteményeinek emlékezetére szenteltett *Innepe*, a' mellyet a' mostani Királynak Fijai és sok más minden Rangból való fő emberek jelenlétekkel megtisztelni méltoztattak. Legelsöben Gróf *Hertzberger* a' meghólt Királynak életét és sok jótéteményeit olvasta-el, a' ki tsak utólsó Esztendejében többet költött az Ország' böl dogítására 3. milliommnál; azután *Bódé* Professor Úr azt javasolta, hogy a' *Cassiópéja* és *Pégasus* égi Testek között lévő Tsillagzatot, a' mellyet tulajdon jegyzései által való találásaival jól meg-bövitett, az említett *Bódé* Ur, neveznék: *Gloria Friderici*—; *Fridrik' Ditsösségének*, a' melly Tsillagzatnak tulajdon keze által lett lerajzolását az Akadémiai Gyűlés' eleibe terjesztette. — Az Indiákban lakó Európai Keresztyénekröl mind olyan hirek jönnek, a' mellyek emberhez nem illenek, kiváltképpen Batáviában, a' Hollandiai Afzszonyfágok az öRab-szólgaikat és szolgálóikat olly vadúl tartják és kinozzák, hogy ha azok 15 esztendöt szolgáltak, a' nyomorúság miatt az életreis alkalmatlanok léfznek.